

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਡੀ.ਫਾਲਸਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਆਈ.ਡੀ.ਦੁਆ, ਜੇ.ਜੇ.

ਸਰੀਮਤ ਸੁੱਖੀ, ਅਧੀਲਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1949 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਧੀਲ ਨੰ. 609

ਰਸਟਮ-ਅੰਬਾਲਾ ਜਿਲ੍ਹਾ-ਭੈਣ-ਰਿੱਬੇ ਤਰਜੀਹੀ ਵਾਰਮ- ਗੈਰ-ਪੁਰਮ ਜਾਂ ਐਕਟਿਵ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੀਰਥ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ-ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਮਟ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਰਸਟਮਰੀ ਲਾਜ਼-ਯੈਰਾ 24-ਰੀ ਰਾਜ ਰਸਟਮ-ਪੁਰਮ ਸੰਥਤੀ ਦਾ ਸਹੀ ਨਿਯਮ-ਆਮ ਰਿਵਾਜ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਬਾਰੇ ਜੋ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਦਦਾਰ ਹਨ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ-

(1) ਅੰਬਾਲਾ ਜਿਲੇ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਪੁਰਮ ਜਾਂ ਐਕਟਿਵ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੇਵੇਂ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਮਾਈਟਰ ਇੱਕ ਤਰਜੀਹੀ ਵਾਰਮ ਹੈ;

(2) ਰੈਟੀਗਨ ਦੇ ਡਾਈਜੈਸਟ ਦਾ ਧੈਰਾ 24 ਬਹੁਤ ਵਿਆਖਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬਦਾਂ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਵਿਰਸੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇ;

(3) ਇਸ ਯਾਰਨਾ 'ਤੇ ਵੀ ਕਿ ਇਹ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਿਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯਾਰਨਾ ਨੂੰ ਖੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ;

(4) ਰਿਵਾਜ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਹੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਨਿਯਮ ਮੌਜੂਦਾ ਯਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਧੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ Rattigan's Digest ਨੂੰ ਵੀ ਸਿਰਫ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(5) ਇਹ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਅੰਬਾਲਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਭੈਣ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰਸ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰਸ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ; ਵਿਗਾੜ ਅਤੇ ਆਪਗੁਦਰੇਥਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਮਟਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(6) ਕਿ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੋਮ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਕਮਟਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਰਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

(7) ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਆਮ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ 5ਵੀਂ ਗਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਵਾਇਤੀ ਸੀਮਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਲਟਰਲ ਆਖਰੀ ਯਾਰਰ ਤੋਂ ਸੱਤ ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਟਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਲਟਰਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਮ. ਐਸ. ਦੁਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਾਨੂੰਨ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 24 ਜੂਨ, 1953 ਦੇ ਆਖਣੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਰੈਫਰ ਰੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ

ਭਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਮਟਿਮ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਭਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਮਟਿਮ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੱਗੇ 22 ਨਵੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਰੇਮ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਰੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਮਟਿਮ ਫਲਸੈ, ਭਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਮਟਿਮ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਮਟਿਮ ਦੁਆ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 13 ਜਨਵਰੀ, 1959 ਨੂੰ ਰੇਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ ਮੀ ਬੇਦੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ, ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਨਿਖਮਤ ਦੂਜੀ ਅਧੀਲ ਮਿਤੀ 9 ਮਈ, 1949, ਸ਼੍ਰੀ ਜਵਾਲਾ ਰਾਮ, ਸਬ-ਜੱਜ ਯਹਿਲੀ ਸਰੋਟੀ, ਅੰਬਾਲਾ, ਮਿਤੀ 29 ਨਵੰਬਰ, 1948 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਖਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡਣਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਧੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਅ ਖੱਬ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ।

ਐਮ ਐਮ ਮਹਾਜਨ ਨਾਲ ਗੰਗਾ ਖਰਮਾਦ ਜੈਨ, ਅਧੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉੱਜਲ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਨਾਲ, ਜਵਾਬ ਲਈ- ਦੰਦ

ਨਿਰਣਾ

DUA, J.-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੇਮ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਰੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਧਿਰ ਖਰੜ ਦੇ ਜਾਟ ਹਨ ਤਹਿਮੀਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਬਾਲਾ, ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਖੁਰਮ ਯਾਰਰ ਮਾਵਨ ਦੀ ਮਾਲ 1947 ਵਿੱਚ ਰਿਮੇ ਮਥੇ ਮੈਂਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਜੋ ਮਾਵਨ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਹਨ, ਨੇ ਜਮੀਨ ਦੇ ਰਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੈਂਚੁਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਖੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਰਬੀਲੇ ਦੀ ਸੀਤ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਰਮ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਮਾਵਨ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਵਨ ਦੀ ਮੈਂਤ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਖੱਬ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੰਤਰਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਮੁਦਈਆਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇੰਤਰਾਲ ਬਚਾਓ ਖੱਬ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ (ਮੁਦਈ ਧਿਰ) ਆਪਣੇ ਮਿਰਤਰ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਗੈਰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਰਜੀਹੀ ਵਾਰਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਦੁਆ, ਜੇ.

ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਈ.ਡੀ. ਦੁਆ, ਜੇ. ਟਰਾਲ ਜਾਇਦਾਦ. ਇਹਨਾਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ:- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਖੱਬ, ਭਾਵੇਂ ਖੋਸ ਗਏ, ਮੁਰੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਏ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮਾਬਰਾ ਖੱਬ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰੁਲੀਆ ਸਿੰਘ, ਬਚਾਓ ਖੱਬ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਮੁਰੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮਾਵਨ ਮਿਰਤਰ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਸਨ, ਜੋ ਮੁਰੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਖਰੀ ਮਰਦ ਮਾਲਕ ਸਨ, ਖਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਤਰਜੀਹੀ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਜ਼ਿੰਮੀਂਦਾਰਾ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਖਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਸਹੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੇ ਜੱਦੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵੰਸ਼ ਦੇਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

- (1) ਕੀ ਬਚਾਓ ਖੱਬ ਮਾਵਣ, ਮਿਰਤਰ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਹਨ?
- (2) ਕੀ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਈਆਂ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਖਹਿਲ ਦੇਣ ਵਿਚ ਬਚਾਓ ਖੱਬ ਦੀਆਂ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
- (3) ਰਾਹਤ.

ਇਸ ਖੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਰੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਚਾਅ ਖੱਬ ਅਤੇ ਮਾਵਨ ਮਿਰਤਰ, ਆਖਰੀ ਖੁਰਸ਼ ਯਾਰਰ ਦੀ ਜੱਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਚਾਅ ਖੱਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਸੀ, ਬਚਾਅ ਖੱਬ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਖਟੀਸਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਨਿਖਟਾਰਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜੱਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਦੇ. ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਣਗਹਿਲੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਜੱਦੀ ਚਰਿੱਤਰ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ।

ਪਰ ਉਸ ਖੜਾਕ 'ਤੇ ਬਚਾਕ ਖੱਬ ਦੇ ਵਰੀਲ ਨੇ 27 ਮਈ, 1948 ਨੂੰ ਸਰਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਬਿਯਾਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਚਾਕ ਖੱਬ- ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਡਾਂਟਾਂ ਨੇ ਇਤਫਾਰ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਰੱਦਮਾ ਯਤੇ ਗੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਸੀ ਯਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਦਾਕਵੇ 'ਤੇ ਕੇਸ. ਇਸ ਕਥਨ ਨੂੰ ਬਿਯਾਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਲੇ ਯਯੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜੱਦੀ ਪੁਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਾਯੂ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਫਰੋਮ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸਮਝਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗੋਠਲੀ ਯਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਚਾਕ ਖੱਬ ਦੇ ਵਰੀਲ ਨੇ ਬਾਕਦ ਦੇ ਖੜਾਕ 'ਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਹ ਕਵੱਈਕਾ ਯਥਣਾਇਕਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਕੋਗਨ ਕੇਬਿਕਾ ਸੀ ਕਿ ਗੈਰ-ਪੁਰਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੀ ਸਬਿਤੀ ਸਾਇਦ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸੀ।

ਗੋਠਲੀ ਯਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਯਾਇਕਾ ਕਿ ਚਾਓ ਖੱਬ ਸਾਵਨ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਕਰਜੇ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸਨ, ਯਾਖਰੀ ਪੁਰਸ ਯਾਰਰ। ਮੁਰੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੋਠਲੀ ਯਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਯਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਵਾਜ-ਇ-ਯਾਮ ਵਿਚ ਕਰਜ ਰਿਵਾਜ ਮੋਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਗੋਈ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਯਤ ਯਯੀਨ ਜੱਜ ਦਾ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਟਿੱਖਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਕਾ ਸੀ ਕਿ ਯੰਬਾਲਾ ਜਿਲੇ ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਗੋਰ ਬਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਿਰਾਮਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਯਨੁਕੂਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਕਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੀਕਾਂ ਯਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੋਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਗੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਵੀਡੀਓ ਜਵਾਬ ਰਿਵਾਜ-ਏ- ਯਾਮ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 47 ਲਈ)। ਸਿੱਖਿਯਤ ਯਯੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਫਿਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਹਿੰਦੂ ਰਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਯਾਮ ਕੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਯਾਫ ਸਟਮਰੀ ਲਾਕ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਕਰਜ ਹਨ, ਮੋਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸੀ। ਯਜਿਗ ਪੁਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਰਥਾ ਯਤੇ ਗੋਰ ਬਨਾਮ ਬਖਸੀ ਸਿੰਘ ਯਤੇ ਗੋਰਾਂ (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਗੋਏ ਮਹਿਸੂਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਖੱਬ ਖੱਬਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਕਾ ਸੀ।

ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਰੀਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼ਹੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਮੁਨਸੀ ਯਾਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਯਾਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਰਿਯਾਮ ਸਿੰਘ (1) ਨੇ ਯੋਸ਼ ਰੀਤਾ। ਮੈਂ ਯਾਤੇ ਹੋਰ ਇੱਥੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਿਯਾਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਯੋਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:-

"ਤਾਜ਼ਾ ਯਾਬਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਯਾਨੁਸਾਰ, ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਯੁਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਮਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਯਾਤੇ ਯਾਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੈਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਵੀ ਖਾੜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਸਯਾਰਨ ਜਾਯਦਾ ਹੈ ਯਰ ਇਸ ਯਾਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ ਵਿਗਾੜ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਯਾਤੇ ਮੈਂ ਬੇਵੱਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮਿਸਟਰ ਰੈਟਿੰਗਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕਲਿਤ ਕਮਟਮਰੀ ਲਾਯ ਦਾ ਡਾਇਜੈਸਟ, ਗਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਯਾਯਿਕਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਯਰਾਇਮਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ। ਡਾਈਜੈਸਟ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਯਾਮ ਯਾਤੇ ਇਸ ਯਰਾਂਤ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਯਰ ਕੁਝ ਯਾਯਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਯੈਰਾ 24 ਯਾਮ ਰਿਵਾਜ (ਯਾਖੋਤੀ) ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਯਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਯਾਮ ਸਮਝਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁਰੱਖਿਯਾਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯਾਮ ਕਮਟਮ ਰਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਯਾਤੇ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਯਾਮ ਕਰਨਾ ਯਾਸੁਰੱਖਿਯਾਤ ਹੈ।"

(1) 171 ਯਾਈ.ਸੀ. 959

ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਰ ਸ਼ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਰੇਸ (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਬਰਿਯਾਮ ਸਿੰਘ ਸਾਇਦ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਰੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਰਨ ਲਈ ਝੁਰਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਰੋਰਟ ਦੇ ਮਾਹਮਣੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਰਿਮੇ ਹੋਰ ਯਥਿਰਾਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਿੱਖਿਯਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਯੱਗੇ ਯਥੀਲ 'ਤੇ ਸ. ਹੋਠਲੀ ਯਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਯੁਸਟੀ ਰੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਯਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਰੇਸ (1) ਤੋਂ ਟਿਲਾਵਾ, ਸ਼ਰੀਮਤੀ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਰਤਨੀ ਬਨਾਮ ਹਰਵੰਤ ਸਿੰਘ ਯਤੇ ਹੋਰ (2), ਮੁਦਈ-ਯਥੀਲਰਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਰੀਲ ਨੇ, ਗਲਾਰਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਟਿਲਾਵਾ, ਸ਼ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਰੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਾਤਿਮਾ ਬੀਬੀ ਬਨਾਮ ਸਾਹ ਵਾਜ਼ (3) ਯਤੇ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਯਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂ (4), ਯਿਫਲਾ ਮਾਮਲਾ ਯੰਬਾਲਾ ਦਾ ਹੈ। ਯਰ ਸਿੱਖਿਯਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਰੇਸ (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਯਦ, ਮੁਦਈ-ਯਥੀਲਰਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ।

ਦੂਜੀ ਯਥੀਲ 'ਤੇ ਮੁਰੱਦਮਾ ਸੁਬੂ ਵਿਚ ਯਾਇਯਾ ਦੇ ਮਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨੇ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਯਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈੱਚਾਂ ਦੁਯਾਰਾ ਯਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਰੀਤਾ ਕਿ ਰੇਸ ਦਾ ਯਥਿਰਾਰਤ ਤੋਰ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਬੈੱਚ ਦੁਯਾਰਾ ਫੈਸਲਾ ਰੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਿਹਤਰ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਿਯਾ ਜਾ ਸਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਯਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਮਾਹਮਣੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਰੇਸ (1), ਯਤੇ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦੇ ਯੈਰਾ 24 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਯਥੀਲਰਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮਿਸ. ਸੁਖਵੰਤ ਰੋਰ ਬਨਾਮ ਯੈਸ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਯਤੇ ਹੋਰ (5), ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ., ਯਤੇ ਰਯੂਰ, ਜੇ. ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਰੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ., ਯਤੇ ਫਾਲਸੇ ਦੁਯਾਰਾ; ਜੇ. (ਸ਼ਰੀਮਤੀ ਸੰਤੇ ਬਨਾਮ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਯਤੇ ਹੋਰ (6), ਦੁਲਟ ਤੋਂ ਯਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੇ., ਕਿਰਪਾ ਯਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਖਸੀ ਸਿੰਘ ਯਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿਚ ਯਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ

(1) 1948 ਯੀ.ਯੈਲ.ਯਾਰ. 220

(2) 1948 ਯੀ.ਯੈਲ.ਯਾਰ. 249

(3) ਯਾਈ.ਯੈਲ.ਯਾਰ. ਲਾਹ. 98

(4) ਏ.ਯਾਈ.ਯਾਰ. 1933 ਲਾਹ, 1005

(5) ਏ.ਯਾਈ.ਯਾਰ. 1951 ਸਿਮਲਾ 242

(6) ਯੈਲ.ਯੀ.ਏ. 1948 ਦਾ 3

ਸਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਦਾ ਖਿੱਛਾ ਰੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਨਾਮ ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਸਨ ਨਰਾਇਣ ਯਤੇ ਹੋਰ ਆਈ.ਡੀ. ਦੁਆ, ਜੇ. ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਮਾਗਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਯੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਹੋਰ ਯਥਿਰਾਸਤ ਫੈਮਲਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਯਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਯਰਗਟਾਏ ਗਏ ਯਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਮਲੇ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੇਮ ਮਾਡੇ ਮਾਗਮਣੇ ਫੈਮਲੇ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਮਲੇ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਯੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਿਵਾਜੀ ਰਾਨੂੰਨ ਯਨੁਮਾਰ ਗੈਰ-ਯੁਰਮ ਜਾਂ ਯੈਰਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੇਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੇ ਮੁਰਾਬਲੇ ਇੱਕ ਭੈਣ ਇੱਕ ਤਰਜੀਹੀ ਵਾਰਮ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਯਤ ਵਰੀਲ ਨੇ, ਸੁਰੂ ਰਰਨ ਲਈ, ਯੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਯਾਮ 'ਤੇ ਭਰੋਮਾ ਰੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਯੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਯੰਜਾਬ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਯੁਸਤੈਨੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭੈਣ ਦੀ ਸਬਿਤੀ ਬਾਰੀ ਯੰਜਾਬ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਯਰਮਨ ਨੰਬਰ 47 ਯਤੇ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ- ਯੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 1920 ਵਿੱਚ ਮੰਰਲਿਤ ਰਮਟਮਰੀ ਲਾਯ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਯਨੁਮਾਰ ਯੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-

"ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਉੱਤਰਾਯਿਰਾਰੀ ਯਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ। - ਸਵਾਲ- 47. ਕੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰਦੇ ਵੀ ਭੈਣਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੁੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?"

1887. ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਭੈਣ ਯੀ ਜਾਂ ਯੀ ਦੇ ਯੁੱਤਰ ਦੀ ਗੈਰਗਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਯਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਯੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੀ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਭੈਣ ਦਾ ਰੇਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਵਿਗਰਰ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਭੈਣਾਂ ਰਦੇ ਵੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਯਤੇ ਯਰਮਾਣਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਜੋਰਦਾਰ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਜੱਟਾਂ, ਗੁੱਜਰਾਂ ਅਤੇ ਸੱਯਦਾਂ ਦੁਆਰਾ। ਜਗਾਯਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਰੀ ਸਾਰੇ ਸਰਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਜੱਟਾਂ ਨੇ ਰਿਹਾ ਰਿ ਜ਼ਮੀਨ ਖੱਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੇ ਉਹੀ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਭੈਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਿ, ਗੋਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ, ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। . ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਖਰਮਿੱਯ ਦਿਸਮਟੀਕੋਣ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਭੈਣਾਂ ਖੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਰਿ ਉਹ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਖਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਆਖਣੇ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਸ ਰਿਸਮ ਦੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਿਆਮ ਮਿੱਥ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹਨ ਆਈ.ਡੀ. ਦੁਆ, ਜੇ. ਇੱਕ ਕਸਟਮ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਖਰਭਾਵ. 1918.

ਮਿਸਟਰ ਕੋਨਮਿੰਗਟਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਾ ਖਗਿਲਾ ਵਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਸਹੀ ਖੋਜਕਾਰੀ ਹੈ।"

ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਰਿ 1918 ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਰਿ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਖਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਖਰਬਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਜਾਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਰੀਖਣ ਜਗਾਯਰੀ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਖੱਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਉਹੀ ਹੈ। ਮਿਲੀ, ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਰਿ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਦਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ ਰਿ ਯੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਭੈਣ ਇਕ ਤਰਜੀਹੀ ਵਾਰਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਵਾਬ ਜੱਦੀ ਅਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਇਦਾਦ ਵਿਚ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਿੱਥੀ ਸਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ, ਭੈਣ ਨੂੰ ਛੇਵੇਂ ਦਰਜੇ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਲਈ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਰਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਅਸਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਗੈਰ-ਖੁਰਮ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੈਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਰਿਉਰਿ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸੰਗਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਤੀਜੇ ਰਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਛੇਵੇਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਇਤੀ ਰਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬਾਧਿਤ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਰਾਨੂੰਨ ਬਨਾਮ ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਰੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਯਨੁਸਾਰ ਭੈਣਾਂ ਵੀ ਸਫਲ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਰੀ ਛੇਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣਗੀਆਂ। ਦੁਆ, ਜੇ. ਰੈਟਿੰਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਯਾਫ ਰਸਟਮਰੀ ਲਾਯ ਦੇ ਧੈਰਾ 24 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਰੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਧੈਰਾ ਬਹੁਤ ਵਿਆਖਯ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਯਾਮ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਸਹੀ ਜਾਂ ਨਿਸਚਿਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਯੈਰੁਯਾਇਰ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ.

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਯੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਤਹਿਮੀਲ ਖੜ (ਜੋ ਕਿ ਖਰੜ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਹੈ) ਦੇ ਜਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਭੈਣ ਦੇ ਯੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਵੈ-ਯੁਗਯਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਭੈਣ ਦੇ ਯੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਯਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਮਹੱਤਵਯੂਰਨ ਟਿੱਖਣੀਆਂ ਰੀਤੀਆਂ:-

"ਇਸ ਯਥੀਲ ਵਿਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਮੁੱਦਾ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਭਾਵ, ਰੀ ਯੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਯਿਰਾਂ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਵਿਚੋਂ, ਯਾਮ ਤੋਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਚੂਹੜ ਸਿੰਘ, ਮਿਰਤਰ ਚੂਹੜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹਨ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਜ਼ਿਲੇ ਦੀ ਰੂਧੜ ਤਹਿਮੀਲ। ਸੁਰੂ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵੈ-ਯੁਗਯਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਿਸੇਸ ਤੋਰ 'ਤੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਯਾਮ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਿਯਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਯਰ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 47 ਵਿਚ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਯੁੱਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਰਿਵਾਜ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਯਾਮ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 47 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

(1) 1947 ਯੀ.ਯੈਲ.ਯਾਰ. 366

'ਕੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇ ਭੈਣਾਂ ਸ਼ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੁੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਵੰਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਭੈਣ ਇੱਕ ਯੀ ਜਾਂ ਯੀ ਦੇ ਖੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਆਣਗੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗੀ. ਇਹ ਖਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਯੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੀ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਭੈਣ ਦਾ ਰੋਮ ਇੰਨਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਵਿਗਾਸਰ ਤੋਂ 'ਤੇ, ਭੈਣਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਣਾਂ, ਗੁੱਜਰਾਂ ਅਤੇ ਸੈਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਗਾਯਰੀ ਦੇ ਜਾਣਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਰੀ ਸਾਰੇ ਜਾਣਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਖੱਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੇ ਉਹੀ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਭੈਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਰਬੀਲੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਖਰਮਿੱਧ ਦਿਸ਼ਮਟੀਰੋਣ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਭੈਣਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਖਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਆਖਣੇ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਰੀਤੇ ਗਏ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਸ ਰਿਸ਼ਮ ਦੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਰੋਮਾਂ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਖਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।'

ਉਪਰੋਕਤ ਜਵਾਬ ਸਰ. ਰੇਨਮਿੰਗਟਨ 1887 ਦੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਵਿੱਚ। ਮਿਸਟਰ ਵੁਲਫੀਟਹੈਡ ਉਪਰੋਕਤ ਜਵਾਬ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲ 1918 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਰਤਾਂ 'ਚ ਰਿਵਾਜ ਦੱਸਦਾ ਹੈ:—

"ਮਿਸਟਰ ਰੇਨਮਿੰਗਟਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਾ ਖਹਿਲਾ ਵਾਰ ਮੈਂਜੂਦਾ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਸਹੀ ਯੋਸ਼ਰਾਹੀ ਹੈ।"

ਦੂਜੇ ਸਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਵੁਲਫੀਟਹੈਡ ਨੇ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 47 ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹਨਾਂ ਸਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਰੀਤਾ ਹੈ:—

(1) 28 ਯੀ.ਆਰ. 1904

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1933 ਲਾਹ

ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਭੈਣ ਇੱਕ ਯੀ ਜਾਂ ਯੀ ਦੇ ਖੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਆਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗੀ।' ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਦੇ ਸਵਾਲ ਬਰ 28 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਯੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿ 5 ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੀ ਆਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਖਣੇ ਖਿਤਾ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਰਾਮਯਾਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਜਾਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭੈਣ 5 ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ ਜਮਾਂਬੰਦੀ ਦੀ ਆਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਯੀ ਜਾਂ ਯੀ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਖਣੇ ਭਰਾ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਾਰਸ ਹੈ। ਇਹੀ ਨਿਯਮ ਰੂਪੜ ਤਹਿਮੀਲ ਦੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਿੰਨ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਹਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਭਰੋਸਾ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬਾਖਤ ਰੀਤੀ ਕਸਟਮ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਖਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਯੰਜਾਬ ਫ ਰੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਖੋਸ਼ ਰੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਰੂਪੜ ਹਿਮੀਲ ਦੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਵਿੱਚ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕ ਭੈਣ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਭੈਣ ਨੇੜਲੀ ਸੰਘਤੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਖੁਰਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਰਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਗਲਾ ਮਾਮਲਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂ (2) ਦਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਭੈਣ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸੀ, ਯਰ ਇਹ ਆਖੇਜਿਤ ਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਭੈਣ ਸਵੈ-ਖਰਾਖਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇਗੀ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ

ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ. ਇਹ ਉਹ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਖੰਨਾ 9 ਤੋਂ ਖੰਨਾ 11 ਤੱਕ ਬਰਿਯਾਮ ਸਿੰਘ (ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਗਲੀ) ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਰੋਸ ਗੈਰ-ਪੁਰਸ ਸੰਘੱਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਆਖਰੀ ਮਰਦ- ਪਾਰ ਦੀ ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਖਰੀ ਪੁਰਸ-ਪਾਰ ਦੀ ਭੈਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤੋਹਫਾ ਰੂਪੜ ਦੇ ਜਾਟਾਂ ਵਿਚ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਗ ਵਜੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਏ ਰਿਵਾਜ- ਟੇ-ਆਮ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਪੁਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਬਾਲਾ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਰਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀਆਂ ਟਾਂ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਆਨੁਕੂਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਆਏ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖੰਜਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਆਏ ਧੀਆਂ ਆਏ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਆਣਹੋਂਦ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਰੀਤੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਰਮਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨਾਲੋਂ ਸਵੈ-ਐਰਵਾਇਰ ਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਮਲ ਵਿੱਚ ਆਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਸ਼ੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮਾਂਦਰੂ ਆਏ ਇੱਕ ਭੈਣ ਜਾਂ ਭੈਣ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਰਾਬਲਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਆਏ ਮਾਮਲਾ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਖਿੰਦੂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਸਟਮ ਦਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਖੋਜਿਆ ਜਾਵੇ। v. ਆਏ ਹੋਰ ਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਿਸੇ ਭੈਣ ਜਾਂ ਭੈਣ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਸੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੰਘੱਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਰਾਬਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਆਮ ਸ਼ੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਤੋਂ ਖਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਧੰਦਾ ਹੈ। ਖਿੰਦੂ 'ਤੇ ਆਮ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜ਼ੈਮਟ ਦੇ ਖੈਰਾ 24 ਵਿਚ ਇਹ ਰਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੈਣਾਂ ਆਏ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਵਾਰਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਇਹ ਰਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਵਿਆਖਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ. ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰੋਮਾਂ ਲਈ ਰੇਬਲ, ਖਰ ਇਹ ਰਹਿਣਾ ਮੁਸਕਲ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਰੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਭੈਣ ਆਤੇ ਤੀਜੀ ਜਾਂ ਯੰਜਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਕੋਲੋਟਰਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਆਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਸਵੈ-ਐਕੁਆਇਰ ਰੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, 5 ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੂੰ ਯੀ ਆਤੇ ਭੈਣ ਵੇਵਾਂ 'ਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਖਰ ਯੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਨੁਕੂਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਸਵੈ-ਯੁਕਾਯਤ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸੰਘੱਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ - ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਯੀ ਸਾਰੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਵੈ-ਯੁਕਾਯਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਭੈਣ ਨੂੰ ਯੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਆਤੇ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਯੀ ਸਵੈ-ਯੁਕਾਯਤ ਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਭੈਣ ਹੈ। ਯੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹੀ ਖਦਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਖਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹੀ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵੈ- ਯੁਕਾਯਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਜੀਨ- ਦਾ ਰੋਈ ਖਾਮ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਚ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਰਿਵਾਜ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਆਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਲੀਆਂ ਆਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਚਿਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਧਮ ਆ ਗਈਆਂ ਆਤੇ ਹ ਹੈ ਕਿ ਭੈਣ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਐਲ ਦੇ ਉੱਤਮ ਵਾਰਸ ਹਨ।

ਉਸ ਸਿਮਟਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤੀਜੀ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਜਮਾਂਦਰੂ।"

ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਦੂ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਯੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੇਸ (ਰਿਰਥਾ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਬਖਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਆਦਿ (1) ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਭੈਣ ਦੇ ਖੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਵਿਚਾਰ ਆਏ-ਆਖਣੀ ਜਾਣਿਆਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। 4ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ, ਹੈਰੀਜ਼, ਸੀ.ਜੇ., ਨੇ ਲਗਭਗ ਵਿਸੇਸ ਊਰ 'ਤੇ ਹੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦੇ ਧੈਰਾ 24 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭੈਣ ਦੇ ਖੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ., ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। ਇਹ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ ਕਿ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰੇਸ (2), 30 ਨਵੰਬਰ, 1944 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਯਿਯਾਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇਕੋ ਇਕ ਰੇਸ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਰੀਮਤੀ ਫਾਤਿਮਾ ਬੀਬੀ ਬਨਾਮ. ਸਾਹ ਨਵਾਜ਼ (3), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦੇ ਧੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਮ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਬਿਯਾਨ ਸੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਰਥਾ ਦੇ ਰੇਸ (1) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰੇਸ (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂਨੂੰ ਯੂਰਾ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰਿਸਮਤ ਵੱਖਰੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ। ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰੇਸ (2) ਵਿਚ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਉਦਾਹਰਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਸੱਮਤ ਸੁਭਾਨੀ ਬਨਾਮ ਨਵਾਜ਼ (4) ਵਿਚ ਨਿਯਾਂਤਰਿਕ ਰਮੇਟੀ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਿਯਾਂਤਰਿਕ ਉਦਾਹਰਣ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

"ਇੱਕ ਨਿਯਾਂਤਰਿਕ ਫੈਸਲਾ, ਲਾਇਰਿ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਊਰ 'ਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਰਿਰਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮੁੜ ਸੁਰੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਯੁਗਤਨਤਾ ਦੇ ਹਨ।

(1) 1948 ਥੀ.ਯੈਲ.ਯਾਰ. 220

2) 1947 ਥੀ.ਯੈਲ.ਯਾਰ. 366

3) ਯਾਈ.ਯੈਲ.ਯਾਰ. ਲਾਹ 98

4) ਯਾਈ.ਯੈਲ.ਯਾਰ. 1941 ਲਾਹ, 154 ਤੇ ਥੀ. 187

ਜਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਯੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਜ਼ੈਰਟ ਦੇ ਮੈਰਸਨ 13 ਅਤੇ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਲੈਣ-ਦੇਣ' ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਖਰਸਨ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਆਦਿ। ਖਰ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ 'ਤੇ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਿਵਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਖਾਸ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਖਿਆ ਸਾਮਲ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਾਕਾਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਰਖਣਾ ਇੱਕ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਰਖਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਾਧਾ ਰੇਗਾ।

ਨਿਰਾਕਾਰ ਰਮੇਟੀ ਦੇ ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਤਤਕਾਲ ਰੋਮ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰੋਮ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਾਕਾਰ ਉਦਾਹਰਣ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਰਖਣਾ, ਸਿਰਫ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜ਼ੈਮਟ ਦੇ ਖੈਰਾ 24 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਲਝਣਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਘਟਾਏਗਾ। ਇੱਕ ਰਿਵਾਜ ਸਾਬਤ ਰਖਣ ਵਿੱਚ. ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦਾ ਅਗਲਾ ਮਾਮਲਾ ਸਵਾਈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉਦੇ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਭੈਣ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੈਰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 7ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਜਮਾਂਬੰਦੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਫਿਰ ਜੇ.ਐਲ., ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜ਼ੈਮਟ ਦੇ ਖੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਖੁਰਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖਰਚਲਿਤ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਸਹੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਰਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਭੈਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਸਥਾਨ ਖਰਾਖਤ ਹੈ। ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮ ਵਿੱਚ, ਗੈਰ-ਖੁਰਸ਼ ਸੰਘੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਸਬੰਧਿਤ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਹਿੰਦੂ ਰਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਧਾ ਦਾ ਰੋਮ (3), ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਟਿੱਖਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਲਕਿ ਦੋ ਹੋਰ ਖੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਖੋਟੈਂਟ ਅਧੀਲਾਂ (ਸਾਂਝੀ ਬਨਾਮ ਸੁਰਜੀਤ) ਸਿੰਘ (4), ਅਤੇ ਬੰਤੀ ਬਨਾਮ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ (5), ਇੰਜ

(1) 1947 ਥੀ.ਐਲ.ਆਰ. 366

(2) 1951 ਈ (3) 1948

(3) 1948 ਥੀ.ਐਲ.ਆਰ. 220

(4) ਐਲ.ਥੀ.ਏ. 1948 ਦਾ 3

(5) ਐਲ.ਥੀ.ਏ. 1949 ਦਾ 15

ਜੇ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਰਏ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਨੂੰ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ - ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 'ਤੇ ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ, ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਖੱਬ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਖਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਰੀਤੀ ਗਈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਤੀਗਨ ਦੇ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਮਟਮ ਦੇ ਬਿਯਾਨ ਦੀ ਸੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸੱਕ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਯਿਯਾਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਭੈਣ 7 ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੁਰਾਬਲੇ ਐਕੁਆਇਰ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਕਿਰਯਾ ਬਨਾਮ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ (1) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਨਾਲ ਨਿਖਟਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਊਰ 'ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਰੀਤਾ:-

"ਸਰੀ ਟੇਰ ਚੰਦ ਜੀ ਜੇ ਗੱਲ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭੈਣ ਜਾਂ ਭੈਣ ਦਾ ਖੁੱਤਰ 5 ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜਮਾਂਬੰਦੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇਗਾ, ਯਰ ਗੈਰ-ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਐਗਨੇਟ ਦਾ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦਾ ਆਧਿਕਾਰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਯੁਰਵਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਤਰਕ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਐਗਨੇਟ ਨੂੰ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਯਰ ਗੈਰ- ਯੁਰਸ ਸੰਧਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਰਯਾ ਬਨਾਮ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਘ (1) ਵਿੱਚ ਹੈਰੀਜ਼, ਸੀ. ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ ਨਿਰਯਾਤ ਰੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅੰਤਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਦੇ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਯੋਰਤਾਂ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ

(1) 1948 ਯੀ.ਐਲ.ਆਰ. 220

ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਯਰ ਗੈਰ-ਯੁਰਸ ਨਹੀਂ। ਕ੍ਰਿਯਾ ਬਨਾਮ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰੇਸ (1) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦਾ ਯਿਯਾਨ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂ (2) ਅਤੇ ਮੁਨਸੀ ਬਨਾਮ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ (3) ਦੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ। . ਦੇ ਲੈਟਰਸ ਯੇਟੈਂਟ ਅਧੀਲਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੈਸਟਨ, ਮੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਫਾਲਸੋ, ਜੇ.; ਸੰਤੀ ਬਨਾਮ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (4), ਅਤੇ ਬੰਤੀ ਬਨਾਮ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ (5) ਨੇ ਸਿਰਫ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਹੈਰੀਜ਼ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਖਾਲਣਾ ਕੀਤੀ।

ਝਗੜੇ ਦੀਆਂ ਯਿਰਾਂ ਦਾ ਯਰਸਨਲ ਲਾਯਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਗੁਣ ਭੈਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਿਵਾਜ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅਬਦੁਲ ਹੁਸੈਨ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸੋਨਾ ਡੇਰੇ (6) ਵਿੱਚ ਖਿਰਵੀ ਕੌਮਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਰਡਸਿਥ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਭੈਣਾਂ 'ਤੇ ਸੀ, ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਹੁਤ ਹਲਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰੇਸਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਉੱਥਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਚੰਗੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਫੀ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਖੁੱਚੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਬਿਹਤਰ ਹਨ। ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਾਰਸ।"

ਇਸ ਖੜਾਯ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਖਰੀ-ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਰੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

- (1) 1948 ਯੀ.ਐਲ.ਆਰ. 220
- (2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1933 ਲਾਹ. 1005
- (3) 171 ਆਈ.ਸੀ. 959
- (4) ਐਲ.ਯੀ.ਏ. 1948 ਦਾ 3
- (5) ਐਲ.ਯੀ.ਏ. 1949 ਦਾ 15
- (6) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 45 ਕੈਲ. 450

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਭੈਣਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਰਿਵਾਜੀ ਰਾਨੂੰਨ ਸਵੈ-ਯੁਗਮਤ ਬਰਿਆਮ ਮਿੱਥ ਦੇ ਵਾਰਮ ਦੇ ਹੱਦਦਾਰ ਹਨ ਸੰਥੱਤੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ: (I) ਗੁਰਦਿੱਤ ਮਿੱਥ ਬਨਾਮ ਬਾਦੂ (1), ਰੂਧੜ ਤਹਿਮੀਲ, (ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ) ਦਾ ਇੱਕ ਰੋਮ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰਾਮਤ ਵਿੱਚ ਯੁਗਮਤ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹੱਦਦਾਰ ਸਨ। 5 ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, (ii) ਮੁਨਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਨਿਰੰਜਨ ਮਿੱਥ (2), ਜਿਸ ਵਿੱਚ 5 ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਜਾਂ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਖੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਗੈਰ-ਯੁਗਮ ਸੰਥੱਤੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਦਾ ਰਿਮੋਟ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਯੀ ਜਾਂ ਯੀ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਦੀ, (iii) ਮੈਲੂ ਬਨਾਮ ਈਸਰੋ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਰਯੂਰ ਅਤੇ ਮੋਨੀ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਫੈਮਲਾ ਲੈਟਰਮ ਏਟੈਂਟ ਅਧੀਲ, ਮਹਾਜਨ ਦੇ ਫੈਮਲੇ ਦੀ ਯੁਸਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੇ.ਜੇ.; ਆਰ.ਐਮ.ਏ. ਨੰ: 1945 ਦੇ 52 ਵਿੱਚ, ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਯੁਗਮਤ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹੀ ਵਾਰਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (iv) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੁਖਵੰਤ ਕੋਰ ਬਨਾਮ ਸ: ਬਲਵੰਤ ਮਿੱਥ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਜਿੱਥੇ ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਰਯੂਰ, ਜੇ: ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 12 ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਫੈਮਲਾ ਤਾ। ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਹ ਰੋਮ ਬਿਨਾਂ ਸੱਰ ਅੰਮਿਰਤਮਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਸੀ ਯਰ ਫੈਮਲੇ ਵਿਚ ਸਥੱਸਟ ਤੋਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਵਿਚ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਸਹੀ ਬਿਅਾਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰਾਮਤ ਤੋਂ ਸਵੈ-ਯੁਗਮਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਸਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਬਦਨਾਮੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਦਾ ਨਿਅੰਦਿਰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਹਵਾਲਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਉੱਥਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ 8 ਦਸੰਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਫੈਮਲਾ ਕਾਲੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਬਿਸਨਾ (5) ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੇ.ਐਲ.ਰਯੂਰ; ਜੇ.ਜੇ.; ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਐਕੁਆਇਰ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਭੈਣ ਦੇ ਹੱਦ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1933 ਲਾਹ. 1005

(2) 171 ਆਈ.ਸੀ. 969 (D.B.)

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1950 ਈ.ਆਰ. 289

(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 ਸਿਮਲਾ 242

(5) ਆਰ.ਐਮ.ਏ. 1949 ਦਾ 420

ਸਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਰੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੈਣ ਬਰਿਯਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਮੈਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸ ਖੜਾਅ 'ਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ 1948 ਅਤੇ 1949 ਦੇ ਕਰਮਵਾਰ ਦੇ ਖੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਧੀਨ ਨੰ. 3 ਅਤੇ 15 ਦਾ ਨਿਖਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਰੇਸ਼ ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਸਨ ਯਰ ਰਿਲਾਇੰਸ ਲਗਭਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜ਼ੈਮਟ ਦੇ ਖੈਰਾ 24 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਖਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਰੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਦੇ ਰੇਸ਼ (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਯਰ ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਰੇਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਰਾਬਲਾ ਆਖਮ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇੱਕ ਭੈਣ ਅਤੇ ਰੇਲੇਟਰਲ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ 12 ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ ਹਟਾਏ ਗਏ ਹਨ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਆਖਣੇ ਖਾਮ ਤੱਥਾਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਆਦਰ ਨਾਲ ਮੈਂਨੂੰ ਇਸ ਅੰਤਰ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜ਼ੈਮਟ ਦਾ ਖੈਰਾ 24 ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਖੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਆ 24 ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਹੀ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਕੱਸਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਦਾ ਰੇਸ਼ (2), ਸੀ। ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਦੇ ਰੇਸ਼ (2) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਦੇ ਰੇਸ਼ (3), ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਰੇਸ਼ (1) ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਯਰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਜੱਦੀ ਰੇਸ਼ ਸੀ। ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਮੁਰਾਬਲਾ 7ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਭੈਣ ਅਤੇ ਭੈਣ ਦੇ ਖੱਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ "ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰੀਮਤੀ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਦੇ ਰੇਸ਼ (2) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

(1) 1948 ਖੀ.ਐਲ.ਯਾਰ. 220

(2) ਏ.ਯਾਈ.ਯਾਰ. 1951 ਸਿਮਲਾ 242

(3) 1937 ਖੀ.ਐਲ.ਯਾਰ. 579-ਏ.ਯਾਈ.ਯਾਰ. 1937 ਲਾਹ. 701

ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਰੇਮ (1), ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਜੋ ਰਿ ਸਿੰਘੇ ਤੋਰ 'ਤੇ ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਟੇਰ ਚੰਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਲਿਖਾਇਆ, ਲੈਟਰਸ ਖੇਟੈਂਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧੀਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਰੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਖਰਚਲਿਤ ਰਿਵਾਜ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲਾ ਰੇਮ ਹੈ (ਹਰੇਮ, ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਸੁਰਜਨ, ਆਦਿ) (2), ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੁਲਟ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਫੈਮਲਾ ਰੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 7ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭੈਣ ਦੇ ਬੇਟੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹਰੇਮ ਨਿਗਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਰਜਨ ਹਮੇਲਾ (3), ਦੁਲਟ, ਜੇ., ਜਿਸ ਨੇ ਮੁੱਖ ਫੈਮਲਾ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀਓ ਬਨਾਮ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ (4), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦੇ ਖੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਆਖਰ ਖਰਮਤਾਵ ਨੂੰ ਖੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ-ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 47 ਅਤੇ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਖੂਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਰੇਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚਾਰ ਰੀਤਾ। (5), ਮੈਲੂ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਈਸਰੋ ਅਤੇ ਹੋਰ (6), ਅਤੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (7), ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਖਰੁੱਚੇ ਰਿ ਬਾਨੇਸਰ ਤਹਿਮੀਲ ਅਤੇ ਗੁਆਂਢੀ ਜ਼ਿਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਵਾਜ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਬਾਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਵੈ-ਖਰਾਖਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭੈਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਭੈਣ ਦੇ ਖੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਮੋਟ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਸੈਨ ਬੀਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ: ਨਿਗਾਹੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (8) (ਜੁਲੰਦਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੁਹੰਮਦ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਦਾ ਰੇਮ), ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਸੰਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ: ਸੋਰ ਸਿੰਘ (9), (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਰੇਮ), ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਬੇਗਨ ਬਨਾਮ ਅਲੀ ਗੋਰ (10) (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਮੁਹੰਮਦ-ਗੁਜਰਾਂ ਦਾ ਰੇਮ), ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਰੀਤਾ ਜਾ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਖਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੁਆ, ਜੇ.

(1) 1948 ਥੀ.ਐਲ.ਆਰ. 220

(2) ਆਰ.ਐਫ.ਏ. 1949 ਦੇ 207

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1955 ਐਨ.ਯੂ.ਸੀ. 4961

(4) 1953 ਥੀ.ਐਲ.ਆਰ. 1

(5) 1947 ਥੀ.ਐਲ.ਆਰ. 366

(6) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1950 ਈ.ਆਰ. 289

(7) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1937 ਲਾਹ. 701

(8) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ.ਲਾਹ 1

(9) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਝਲਾਹ। 392

(10) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 16 ਲਾਹ. 4

ਸਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਹੋਰਾਂ (1) ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਯਿਯਾਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਰ ਦੁਲਟ, ਜੇ. ਸਰੀਮਤੀ ਈਸਰੋ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਜਿਸਦੀ ਰਖੂਰ ਅਤੇ ਸੋਨੀ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਲੈਟਰਸ ਖੇਟੈਂਟ ਅਧੀਲ 'ਤੇ ਯੁਸਟੀ ਰੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਧੀਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਏ:ਆਈ:ਆਰ: 1950 ਈ.ਯੀ. 289, ਅਤੇ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਰਿਫ਼ਾ ਦੇ ਰੇਮ (1) ਦੀ ਖੈਰਵੀ ਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਤੋਂ ਅਜੇ ਵੀ ਇਕ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਰੇਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਅੱਛਰੂ ਰਾਮ, ਜੇ.ਜੇ., ਨੇ ਆਖਣੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਵੈ-ਯੁਗਯਤ ਸੰਘਤੀ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੈਣ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਰੇਮ ਵਿੱਚ ਅੱਛਰੂ ਰਾਮ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਡਿਗਰੀ ਖਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। (ਦੇਖੋ ਹੰਸ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾ ਰਾਮ (4)), ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 30 ਅਕਤੂਬਰ 1947 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਰੇਮ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਨੈਮਟ ਦੇ ਖੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਰੀਤੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭੈਣ ਕਦੇ ਵੀ ਵਾਰਮ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ। ਹੋਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਿਮੋ ਵੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੀ ਖਰਵਾਹ ਰੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਅਯੋਗ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੈਰਾ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਯੂਰਨ ਨਿਯਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਾਜ਼ਾ ਮਾਮਲਾ- ਖਰੜ ਤਹਿਮੀਲ, ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੀਆਂ ਮਾਡੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦਾ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਰੀਮਤੀ ਹੈ। ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਆਦਿ (5)। 3 ਮਤੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਰੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਰੇਮ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੀ ਸਮੀਖਿਆ ਰੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਰੇਮ ਵਿੱਚ ਮੁਰਾਬਲੇਬਾਜ਼ 5ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਰੇਲਟਰਲ ਸਨ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੀ ਦਰਜ ਹਨ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਰੀਲ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਰੇਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਹੌਰ ਗਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ- ਖੋਰਟ ਰੀਤੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ (ਆਰ.ਐਮ.ਏ. 345 ਆਫ 1945, ਜੋ ਕਿ 3 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, (1) 1948 ਯੀ.ਐਲ.ਆਰ. 220

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1950 ਈ.ਆਰ. 289

(3) 1947 ਯੀ.ਐਲ.ਆਰ., 366

(4) ਆਰ.ਐਮ.ਏ. 1945 ਦਾ 878

(5) 1957 ਯੀ.ਐਲ.ਆਰ. 609

ਸਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਆਮ ਰਿਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਯਾਰਰ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਮਤ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਮੋਟ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਬਟਾਲਾ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਮੁਮਲਮਾਨ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਦਾ ਸੀ। ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਿਵਾਜ਼ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਐਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਗੈਰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੇਮਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਯਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਰੇਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰੀਮਤੀ ਹੁਸੈਨ ਬੀਬੀ ਬਨਾਮ ਨਿਗਾਹੀਆ (1), (ਜਲੰਦਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੁਹੰਮਦਨ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਦਾ ਰੇਮ), ਮਿ. ਜੀਵੀ ਬਨਾਮ ਸੰਧੀ (2), (ਮੁਮਲਮਾਨ- ਜਲੰਦਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਿਮਾਨ ਮਲਮਾਨ ਰਾਜਪੂਤ ਰਿਮਾਨ), ਮਿਮ. ਫਾਤਿਮਾ ਬੀਬੀ ਬਨਾਮ ਸਾਹ ਨਵਾਜ਼ (3) (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬੋਦਲਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ), ਸਰੀਮਤੀ ਬੋਗਮ, ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਅਲੀ ਗੋਰ, ਆਦਿ: (5) (ਲਾਹੌਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੁਹੰਮਦ ਗੁੱਜਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਰੇਮ), ਅਬਦੁਲ ਹਯਾਤ ਬਨਾਮ ਅਹਮਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (5), (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੇਹਲਮ ਤੋਂ ਮੁਹੰਮਦਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਰੇਮ। ਇਸ ਰੇਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ। ਯਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਵਾਜ਼-ਏ-ਆਮ) ਅਤੇ ਸਾਮੇ ਸਾਹ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਰੀਫ (6), (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੁਹੰਮਦ ਬੋਦਲਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ) 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਰੇਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਯਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭੋਲੀ ਦਾ ਰੇਮ (7), ਜਿਸ 'ਤੇ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਰੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਜਮਾਨਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ; ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾਲ ਭੋਲੀ ਦੇ ਰੇਮ (7) ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਨਹੀਂ ਰੀਤੀ ਗਈ। ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੇ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. 1945 ਦੇ 345 ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜੇ.

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ.ਲਾਹ

(2) I.L.R, 1 ਲਾਹ, 433

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਲਾਹ 98

(4) I.L.R, 16 ਲਾਹ, 4

(5) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1924 ਲਾਹ, 321

(6) 63 ਆਈ.ਸੀ. 544

(7) 35 ਪੀ.ਆਰ. 1909

ਸ਼੍ਰੀਮਤਿ ਸੁਖੀ ਵਿਸਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ, ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ 16 ਅਤੇ 17 ਅਤੇ ਦੁਆ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਜੇ. ਰਿਵਾਜ- ਇ-ਆਮ ਅਤੇ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜ਼ੈਸਟ ਦੇ ਧੈਰਾ 24 ਵਿਚਲੇ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਬਦੁਰ ਰਸੀਦ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਿਅਕ ਚੀਫ਼ ਜਮਟਿਸ ਸਬੰਧਤ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਵਿਚਲੇ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਜਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਰਿਵਾਜ ਯੁਰਖਿਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। - ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ. ਉਸ ਰੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵਿਸੇ 'ਤੇ ਯੂਰੇ ਰੇਸ-ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਆਮ ਰਿਵਾਜ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭੈਣ ਨੂੰ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਸੁੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਗਲਾਰਿ, ਰਿਮੇਟ। v. ਮੇਰੀ ਗਾਏ ਵਿੱਚ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜ਼ੈਸਟ ਦੇ ਧੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਸਹੀ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਸੁੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੈਣਾਂ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਗਮਲ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਦੂਰ ਹੋਣ।

ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜ਼ੈਸਟ ਆਫ ਰਮਟਮਰੀ ਲਾਭ ਦੇ ਧੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੀ ਗੈਰ-ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਓ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਆਖਯਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਰਹਿਣਾ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ। ਇਹ ਡਾਇਜ਼ੈਸਟ ਸਰ ਡਬਲਯੂ.ਐਚ. ਰੈਟੀਗਨ ਰੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 5 ਮਤੰਬਰ, 1880 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਖਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਲੇਖਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਯੰਜਾਬ ਦੇ ਰਿਵਾਜੀ ਰਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧ ਸੰਬੰਧਤ ਰਹਿਣ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਰਹਿਣਾ ਸੀ। ਯੰਜਾਬ ਚੀਫ਼ ਕੋਰਟ ਦੇ, ਕੁਝ ਨੇ ਪੋਰਟ ਰੀਤੀ, ਪਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ, ਆਲੱਗ- ਥਲੱਗ, ਵਿਆਹ, ਜਮੀਨ ਦੇ ਸਾਰਜਰਾਲ, ਗੇਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ। ਦੁਆਰਾ ਜਦੋਂ ਇਸ ਡਾਇਜ਼ੈਸਟ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡਾਇਜ਼ੈਸਟ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ।

ਰਵਾਇਤੀ ਸ਼ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਬਨਾਮ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਯਥਾਉਚਿਤ ਲਈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਾਕਾਰ ਉੱਚ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਇਹ ਪ੍ਰਮਤਾਵਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉੱਚ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਡਾਇਨੈਮਟ ਵਿਚ ਸਾਮਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਉੱਚ 'ਤੇ, ਜੇ ਨਹੀਂ, ਸਿਰਫ ਨਿਰਣਾ ਰੀਤੇ ਗਏ ਰੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ, ਭਾਵੇਂ ਰਿਪੋਰਟ ਰੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਰੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਆਮ ਉੱਚ 'ਤੇ ਸਬਦਾਂ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਜੱਦੀ ਜਾਂ ਐਕਸ਼ਨ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਕੱਲੇ ਰੇਲੇਟਰਲ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ ਅਤੇ ਕੀ ਕੀਲਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਖਰੀ ਰਸ ਯਾਰਰ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਾਂ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ। ਸਰੀਰ, ਭੈਣਾਂ 'ਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਤਾਜ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਨੂੰ ਵੀ ਭੈਣਾਂ 'ਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਰੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਖਿਫੇਰਤ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਗੁਣ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਆਮ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਨਿਰਾਕਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਾਂਗਾ।

2 ਦਸੰਬਰ, 1908 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ। ਵਿਲੀਅਮ ਕਲਾਰਕ, ਖੰਜਾਬ ਚੀਫ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ ਜੱਜ, ਭੋਲੀ ਬਨਾਮ ਕਾਗਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ। 6 ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਨੈਮਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਸਿਆ ਗਿਆ ਨਿਯਮ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਆਪਕ ਉੱਚ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹੱਕ ਅਤੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਨਿਖਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਉੱਚ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ:-

"ਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੈਰਸਨ 23, ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਨੈਮਟ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਰਸਨ 24 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਉੱਚ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮੋਟੇ ਉੱਚ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਈ

ਜਾਤੇ ਵਿਰੁੱਧ. ਯੁਸਤੈਨੀ ਜਾਤੇ ਐਰਵਾਇਰ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਗਿਲਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧੀਲਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਲਾ ਮੀ ਜਿੱਥੇ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਲਾ ਗਿਲਾ ਮੀ, ਉਹ ਮਾਰੀਲਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਮਨ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਲੋਟਰਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਛੇਵੇਂ ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਮੀ। ਦੂਜੇ ਥਾਮੇ ਬਹੁਤ ਮਾਰੀਲਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਛੇਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਮਾਂਬੰਦੀਲਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਲਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 2 ਦਸੰਬਰ, 1908 ਤੱਕ, ਇਸ ਧੈਰੇ ਨੂੰ ਧੰਜਾਬ ਦੀ ਮੁੱਖ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੀਲਾਂ ਸਬਿਤੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੀਰੀ-ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਸਟੀਕ ਜਾਤੇ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਧਰਾਧਤ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਲਾ ਮੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਲਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਮੀ। ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਗੈਰ- ਯੁਕਤ ਜਾਇਦਾਦ। ਭੋਲੀ ਦੇ ਕੇਸ (1), ਨੂੰ ਧੰਜਾਬ ਚੀਫ ਕੋਰਟ (ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ ਜਾਤੇ ਵਿਲਬਰਫੋਰਸ ਜੇ.ਜੇ.) ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੀ ਧਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਰੈਫਰ ਰੀਤਾ ਗਿਲਾ ਮੀ। ਭਾਰੀ ਬਨਾਮ ਖੁਨੂਨ ਅਦਿ (2), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਰਵਾਇਰ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 9 ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਜਮਾਂਬੰਦੀਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਭੈਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹੀ ਵਾਰਸ ਮੰਨਿਲਾ ਗਿਲਾ ਮੀ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਗੁਜਰਾਤ ਜਿਲੇ ਦੇ ਜਾਟਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮੀ ਧਰ ਇਹ ਤੱਥ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਖੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੇ ਭੋਲੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਮੀ, (1)। ਵਿੱਚ Mst. ਫਾਤਿਮਾ ਬੀਬੀ ਜਾਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਾਹ ਨਵਾਜ਼, ਅਦਿ, (3), ਦਸੰਬਰ 1920 ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਗਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੁਬਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਖਿਲਾ:-

"ਰੈਟਿਗਨਜ਼ ਡਾਇਜ਼ੈਮਟ ਅਫ ਕਮਟਮਰੀ ਲਾਅ ਦੇ ਧੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਮ ਨਿਯਮਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਉਸੇ ਅਲੋਚਨਾ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇਹ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

(1) 35 ਧੀ.ਅਰ. 1909

(2) 20 ਧੀ.ਅਰ. 1919

(3) ਅਈ.ਐਲ.ਅਰ. ਲਾਹ 98

ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਰਖਿਆਂ ਬਾਰੇ ਯਕੀਨੀਆਂ 'ਤੇ- ਸਰੀਰਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਟਰਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਯਗਿਆਤਰ ਉਤਰਾਯਿਰਾਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੋ ਯੋਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਭੋਲੀ (1) ਦੇ ਯਹਿਲੇ ਕੇਸ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਯਦਾਲਤ ਯੋਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਯੱਗੇ ਕਿਹਾ:-

"ਇੱਥੇ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਯੋਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 10 ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਲਾਹੌਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਮਟਮ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਯਧਾਰਤ ਹੈ। ਉਥੇ ਯਰਚਲਿਤ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਸੁਰਜ-ਉਦ-ਦੀਨ (4)। ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਮੀਨ ਜੱਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਯਹਿਲਾਂ ਵੀ ਯਜਿਹਾ ਯਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਯੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੇਠਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਯਥੀਲੀ ਯਦਾਲਤ. ਯਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰਣਿਆਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਯਾਮ ਨਿਯਮ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਯਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੀਤ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਯੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਯਜਿਹਾ ਕੋਈ ਯਾਮ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ

(1) 35 P.R. 1909

(2) 98 P.W.R. 1912

(3) 47 ਯੀ.ਯਾਰ. 1870

(4) 13 ਯੀ.ਯਾਰ. 1912

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦਸੰਬਰ, 1920 ਤੱਕ, ਯੰਜਾਬ ਚੀਫ਼ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਗਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜ਼ੈਸਟ ਆਫ਼ ਕਮਟਮਰੀ ਲਾਯ ਦੇ ਧੌਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕੋਈ ਆਮ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਯੰਜਾਬ ਦਾ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਿਸਚਿਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏਗਾ। ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ Mst. ਚੰਨੀ ਬੀਬੀ (1) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੱਟਰ ਮੁਮਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ. ਸੰਖੇਪ ਗਮਲ ਰੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਮਟਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੈਣਾਂ ਜਾਂ ਧੀਆਂ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਗਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਹੱਦਦਾਰ ਸਨ। ਮੁਹੰਮਦ ਆਲਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਐਮ.ਟੀ. ਗਫਿਜ਼ੇਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਗੁਜਰਾਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਇੱਕ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੈਣਾਂ ਆਪਣੇ ਮਿਰਤੁਕ ਭਰਾ ਦੀ ਗੈਰ- ਪੁਰਸ ਸੰਖੇਪ ਲਈ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੱਦਦਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੱਕ ਸਫਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜ਼ੈਸਟ ਦੇ ਧੌਰਾ 24 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਰੀਮਤੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੰਨੀ ਬੀਬੀ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਐਡੀਮਨ, ਜੇ., ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਢੁਕਵੀਆਂ ਖਣੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ: -

"ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ ਅਣਵਿਆਹੀ ਭੈਣ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਦਦਾਰ ਸੀ, ਗਲਤ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਹਿਮਤ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਸੁਰੀਮਤੀ ਸਾਦਿਕ-ਉਲ- ਨਿਸਾ (3), ਕਮਟਮਰੀ ਲਾਯ ਆਫ਼ ਏ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਿਸਚਿਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏਗਾ।"

(1) .ਐਲ.ਆਰ.ਲਾਹ 502 (ਯੀ.ਸੀ.)

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 15 ਲਾਹ. 791

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 13 ਲਾਹ. 404

ਜਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਰੇਵਲ ਸਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਬਨਾਮ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਲਿਖਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਵੈ-ਯੁਗਾਧਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਯੁਗਾਧਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕਮਟਮ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਗਲਾਜ਼ਿਕ ਬੁਝ ਆਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਵਾਜੀ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜੋ ਸਵੈ-ਯੁਗਾਧਤ ਸੰਧੀ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸੁਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ; ਯਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਰਾਨੂੰਨ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਅਮਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਰਿਵਾਜੀ ਰਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਰੇਵਲ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੌਰ ਕਿ ਸਵੈ-ਯੁਗਾਧਤ ਸੰਧੀ ਦਾ ਖਾਸ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇ।"

ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਮਾਲ 1944 ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਹ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਮਲੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਖਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਹੋਰ ਆਣ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੈਂਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜ਼ੈਸਟ ਦੇ ਧੈਰਾ 24 ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਿਆਖਯ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਯਹ ਗੁਣ ਖਾਰਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਫੈਸਲੇ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਆਖਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਖਰਮੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਫਾਲਸੇ, ਜੇ., ਅਤੇ ਮੈਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਭੈਣ (ਸਰੀਮਤੀ ਬੁਈ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ) (2) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ

(1) 1947 ਧੀ.ਐਲ.ਆਰ. 366

(2) ਆਰ.ਐਸ.ਏ. 1950 ਦਾ 247

ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਈਜ਼ੈਮਟ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੁੱਖੀ ਯੈਰਾ 23, ਇਸ ਰਿਤਾਬ ਨੂੰ ਬਰਿਯਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖਿਰਵੀ ਰਾਉਮਿਲ ਦੁਆਰਾ ਯਾਗਿਣਤ ਰਿਤਾਬ ਦੱਸਿਆ ਹੈ- ਯਾਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਯਾਯਿਰਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੱਰ ਰੀਤਾ ਹੈ ਖਰ ਰਈ ਫੈਮਲਾ ਰੀਤੇ ਰੇਮਾਂ ਨੇ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਈਜ਼ੈਮਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰੁਝ ਹੋਰ ਯੈਰਾਗੁਰਾਫਾਂ ਦੀ ਸੁੱਯਤਾ 'ਤੇ ਸੱਰ ਰੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਗੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਾ ਰਰਨ ਦੇ ਰੂਧ ਵਿੱਚ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਯਾਗਿਮਦ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਯਾਤੇ ਹੋਰਾਂ (1), ਟੇਰ ਚੰਦ ਯਾਤੇ ਦਲੀਧ ਸਿੰਘ, ਜੇ.ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਰਿ "ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਈਜ਼ੈਮਟ ਦੇ ਯੈਰਾ 23(1) ਵਿੱਚ ਟਿੱਧਣੀ ਰੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਰਿ 'ਇੱਕ ਵਿਯਾਰਤੀ ਯਾਧਣੇ ਨਾਨਾ-ਨਾਨੀ ਨੂੰ ਉਤਰਾਯਿਰਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਰਦਾ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਧੰਜਾਬ ਸੁਥੇ ਵਿੱਚ ਯਾਮਲ ਵਿੱਚ ਮੈਂਚੁਦ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਸਗੀ ਰਥਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।' ਇਸ ਰਥਨ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਧੰਨਾ 813, ਰਾਲਮ 2 'ਤੇ ਹਜ਼ਮ ਰੀਤੇ ਰਈ ਫੈਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੀਤਾ। ਯਾਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭਗਵਾਨ ਦੇਵੀ ਯਾਤੇ ਹੋਰ (2), ਰੈਂਥਬੈਲ ਯਾਤੇ ਟੇਰ ਚੰਦ, ਜੇ.ਜੇ. ਨੇ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਈਜ਼ੈਮਟ ਯਾਫ ਰਸਟਮਰੀ ਲਾਯ ਦੇ ਯੈਰਾ 271 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਖਾਲਣਾ ਰਰਨ ਤੋਂ ਇਨਰਾਰ ਰਰ ਦਿੱਤਾ ਯਾਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਰਿ ਯਾਮ ਧੰਜਾਬ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸੇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਇੱਕ ਸਾਰੀਸੁਦਾ ਯੋਰਤ ਦਾ ਯਾਧਣੇ ਰਿਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖਹਿਲ ਦੇ ਰੇ ਉਸਦੇ ਖਤੀ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਰਰਦਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਈਜ਼ੈਮਟ ਦੇ ਯੈਰਾ 271 ਦੀ ਖਾਲਣਾ ਰਰਨ ਤੋਂ ਇਨਰਾਰ ਰਰ ਦਿੱਤਾ ਯਾਤੇ ਇਸ ਯੈਰਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਸਮੇਂ ਟੇਰ ਚੰਦ, ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਡਾਈਜ਼ੈਮਟ ਦਾ ਲੇਖਰ ਯਾਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਰਰਦਾ ਵਿੱਚ ਰਿਸੇ ਵੀ ਇੰਦਰਾਜ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਟਿੱਧਣੀ ਨੂੰ ਯਾਧਾਰ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਯਾਮ ਧੰਜਾਬ ਦੇ ਰਿਸੇ ਵੀ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਜਾਂ ਰਿਸੇ ਫੈਮਲਾ ਰੀਤੇ ਰੇਮ, ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਯਾਣ-ਰਿਪੋਰਟ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ ਰਿ 1918 ਤੋਂ ਬਾਯਦ ਤਰਰੀਬਨ 40 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਯਿਰਾਰੀ ਦੇ ਯਾਯਿਰਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਰੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਰੀਤੀ ਜਾਈ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਸੱਚਮੁੱਚ ਭੈਣ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ

(1) ਏ.ਯਾਈ.ਯਾਰ. 1936 ਲਾਹ. 809

(2) ਯਾਈ.ਯੈਲ.ਯਾਰ., 8 ਲਾਹ, 366

ਸੰਘਤੀ ਐਕਟ ਵਿਭਾਗ ਵਰਗੇ ਲਈ ਕਰਦੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਖੀ ਤੋਂ ਖੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿੱਚ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਰਿਯਾਮ ਸਿੰਘ ਸੁਭਾਨੀ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਖੁੱਛਗਿੱਛ ਕੇਸ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਰਿਵਾਜ ਜੋ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਖਰਾਬ ਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਐਕਟਾਂ ਖਰਤੀ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਯਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਗੋਰਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਖਰਮੀਨ ਕੁਮਾਰੀ (2) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਕੁਰਮਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸੁਖਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। "ਰਿਵਾਜ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੈਟਰਜੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਬਨਾਮ ਮੋਹਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਦੂਜੇ ਰਾਨੂੰਨਾਂ ਵਾਂਗ, ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਮਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਖਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਰਲ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਖਰਗਤੀ ਦਾ ਯਿਯਾਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਰਾਨੂੰਨੀ ਯਾਰਨਾਵਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੈ"। ਖੰਜਾਬ ਚੀਫ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਭ ਤੋਂ ਉੱਥੇ ਜੱਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਜੇ. ਐਲ. ਕਯੂਰ, ਜੇ: ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ: ਜੀਓ ਬਨਾਮ: ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ (4) ਵਿੱਚ ਖਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਅੰਮਿਰਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਭੈਣਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਅਤੇ ਗੈਰ- ਖੁਰਮ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 9 ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜ਼ੈਮਟ ਦੇ ਖੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਖਰਮਤਾਵ ਨੂੰ ਖੰਜਾਬ ਗਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਏ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਉਹ ਨਿਯਮ ਬਦਲਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਬਿਰਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜੀ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਕਲਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਖਰਾਖਤ ਹੈ। ਕਮਟਮਰੀ ਲਾਯ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਕੰਪਾਈਲਰਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਖਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਖੁੱਛਗਿੱਛ ਕੇਸ ਨੇ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਰਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਰਿਵਾਜ ਸਬਿਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। (ਵੀਡੀਓ ਨਾਗਿਨ ਦਾਮ ਭਗਵਾਨ ਦਾਮ ਬਨਾਮ ਬਚੇ ਹਰਿਸ- ਸੰਦਾਮ (5)। ਮਿਸਟਰ ਆਰ. ਹਮਫਰੀਜ਼ ਜੇ ਸੰਕਲਿਤ

(1) ਆਈ. ਐਲ. ਆਰ. 22 ਲਾਹ. 154 (ਯੀ. ਸੀ.)

(2) ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1952 S.C. 231 ਤੇ p 235

(3) 110 ਯੀ. ਆਰ. 1906

(4) 1953 ਯੀ. ਐਲ. ਆਰ. 1

(5) ਆਈ. ਐਲ. ਆਰ. 40 ਬੋਮ. 270 ਤੇ ਯੀ. 287

"ਰਸਟਮ ਇਸ ਦੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ. ਰਸਟਮ ਇੱਕ 'ਤੇ ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਹੈ ਦਿੱਤਾ ਬਿੰਦੂ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ;

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਾਜ ਖੁਦ ਬਦਲਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ..... ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਮੁੱਲ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਸਰਵਵਿਆਪਕਤਾ ਦੇ ਅਨੁਘਾਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਯੁਗਤਨਤਾ ਜਾਂ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਸ ਦੇ ਮੂਲ ਦੇ; ਅਤੇ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟਿੱਖਣੀ ਰੀਤੀ ਗਈ ਹੈ) ਰਿਵਾਜੀ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਸੁੰਦਰਤਾ ਇਸਦੀ ਲਚਕਤਾ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਲਈ ਇਸਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਹੈ।"

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਸਟਰ ਵੁਹਾਈਟਹੈੱਡ ਨੇ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਸਟਮਰੀ ਲਾਅ (ਐਡੀਸ਼ਨ 1921) ਦੀ ਆਖਣੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ:-

"ਘਿਛਲੇ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਯੁਗਾਣੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਯੌਰਤਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਗੁਣ ਘੱਟ ਰਬਾਇਲੀ ਅਲੱਗ-ਬਲੱਗ ਹੈ। ਰਿਵਾਜ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

" 1908 ਅਤੇ 1944 ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਧੈਰਾ 24 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਖਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਿਆਂਇਕ ਮਾਮਲੇ ਮਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਅਮਲ, ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਵਨ ਵਿੱਚ ਆਤੇ ਹੋਰ ਵਿ. ਸਾਹਿਬ ਖਾਤੂਨ ਆਤੇ ਸ਼ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਹੋਰ (1), ਸਰ ਵਿਲੀਅਮ ਰਲਾਰ, ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਆਤੇ ਮਿ. ਬਰਿਯਾਮ ਸਿੰਘ ਜਸਟਿਸ ਰੀਡ, ਇੱਕ ਭੈਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਿਜਲਟ ਵਿੱਚ ਵੀ- ਆਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਖੰਜਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਮਿਰਤਰ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਧਾਇਆ। ਇਸੇ ਖਰਭਾਵ ਲਈ ਆਹਿਮਦ ਯਾਰ ਖਾਨ ਆਤੇ ਹੋਰ ਵਿ. ਸ਼ਰੀਮਤੀ ਫਤਿਹ ਬੀਬੀ (2), ਖੁਸ਼ਾਬ ਤਹਿਮੀਲ ਦੇ ਟਿਵਾਣਾ ਦਾ ਇੱਕ ਰੋਮ, ਜਿੱਥੇ ਐਡੀਸਨ ਆਤੇ ਭਿਡੇ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੀ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਰੀਤਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਆਨੁਸਾਰ ਆਖਰੀ ਖੁਰਮ ਧਾਰ ਦੀ ਆਣਵਿਆਹੀ ਭੈਣ ਉਸ ਦੇ ਜਮਾਨਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਮੌਤ ਤੱਕ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਰੀਤੇ ਗਏ ਰੋਮ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਖੱਸਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਖੁਰਮ, ਖਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੋਮ ਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਖੁਸ਼ਤੈਨੀ ਸੰਖੱਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਮਯਾਬ ਹੋਵੇ।

ਖਰ ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿਵਾਜ ਨਾ ਤਾਂ ਤਰਕਯੂਰਨ ਹੈ ਆਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਰਸਾਰ ਹੈ ਆਤੇ, ਇਸਲਈ, ਕਸਟਮ ਤਰਕ ਆਤੇ ਤਰਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਤਰਕਯੂਰਨ ਖਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ (ਦੋਖੋ ਮੋਹਰਮ ਆਲੀ ਆਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਰਕਤ ਆਲੀ ਆਤੇ ਹੋਰ (3), ਮੁਹੰਮਦ ਜਾਨ ਆਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੀ. ਰਫੀ-ਉਦ-ਦੀਨ ਆਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਖਰਵਾਨਿਤ (4) ਖਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਮੈਂ ਦੋਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਸਮਤ ਆਲੀ ਆਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਰੀਮਤੀ ਨਸੀਬ-ਉਨ-ਨਿਸਾ (5) ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਖਿਰਵੀ ਰਾਉਮਿਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਰਬੂਤਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"ਖਰ ਫਿਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਉਦਾਹਰਣ ਕਿਸੇ ਭਰਾ ਦੀ ਧੀ ਦੁਆਰਾ ਆਮਲ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਆਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਹ

(1) 44 ਖੀ.ਆਰ. 1909

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 14 ਲਾਹ. 606

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 12 ਲਾਹ. 286

(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1949 ਖੀ.ਮੀ. 70

(5) .ਐਲ.ਆਰ.ਲਾਹ 117

ਰਸਟਮ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਨਿਯਮਿਤ ਰਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ
 ਰੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਰੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
 ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਸਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਸਫਲ
 :-

ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ; ਜ਼ਰੂਰੀ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਖੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ,
 ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਖਰ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਚਾਚੇ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ
 ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਪੁਰਤੀਨਿਯੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ,
 ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਭਰਾ ਦੀ ਧੀ ਤੋਂ ਉਹੀ ਹੱਕ ਖੋਹਣਾ ਅਸਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ
 ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੁਰਭੂਤਾ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਰੀਤਾ ਹੈ। ਨਸੀਬ-ਉਨ-
 ਨਿਸਾ ਦਾ ਖੱਬ।"

ਸੁਰੀਮਤੀ ਚੰਨੀ ਬੀਬੀ ਵੀ. ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਰੋਹਤਕ ਜ਼ਿਲੇ ਦਾ ਇੱਕ
 ਕੇਸ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਭੈਣ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਤਾ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਸਦੇ ਬੇਯੋਗਦ
 ਭਰਾ ਦੀ ਗੈਰ-ਜੱਦੀ ਸੰਘਤੀ ਲਈ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਲੱਯਾ ਵੀ. ਸੁਰੀਮਤੀ ਸਦਰ ਬੀਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ,
 ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਜੈ ਲਾਲ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਿੰਡ ਖਾਨਪੁਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਹੌਰ
 ਦੇ ਖੇਖਰ ਸ਼ਾਜਖੂਤਾਂ ਵਿਚ, ਇਕ ਭੈਣ ਨੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸੱਤਵੇਂ ਦਰਜੇ
 ਵਿਚ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਸਟਮ ਦੇ ਸਵਾਲ
 ਨੂੰ ਖੰਜਾਬ ਕੋਰਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ 41(3) ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ
 ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਹਿਮਾਨ
 ਵਿਚ ਵਿ. ਕਰੀਮ

(1) (1922) 69 1.ਸੀ. 331

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਐਚ., 11 ਲਾਹ, 298

ਬਖ਼ਸ਼ (1), ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਰੋਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਖੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰਿਵਾਜ ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਰਾਨੂੰਨ ਦਾ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਖੱਟ ਮਾਲਕ ਦੇ ਮਾਰੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂਆਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰ, ਗਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨਾਲ ਦੂਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਖਿੰਡ ਦੀ ਮਲਰੀਅਤ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਖਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਰਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਰੋਮ, ਗਲਾਂਕਿ ਇਹ ਖਿਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਦੇ ਖੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਮਲਰੀਅਤ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਖੁਰਾਬਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਖਰ ਇਹ ਵੀ ਸਖੱਸਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਗਨੇਟਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਆਮ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ 5 ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਵਾਇਤੀ ਸੀਮਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਧਾਰਕ ਤੋਂ ਸੱਤ ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਖਣੇ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਅਮਰ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਸੰਤ ਰਾਮ (2), ਚੰਨ ਕੋਰ ਬਨਾਮ ਸੰਦਰ (3), ਅਤੇ ਖਾਨ ਬੇਗ। v. ਫਤਿਹ ਖਾਤੂਨ (4)). ਖੰਜਾਬ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਵਿਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਧੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਭੈਣ, ਜਿਵੇਂ ਮੰਨੇ ਗਏ, ਅੰਬਾਲਾ ਵਿੱਚ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰਸ ਨਾਲ ਸਲੂਕ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਭਵ, ਅਸੰਭਵ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟਿਵ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਰਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂਦਰੂ ਅਗਿਆਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਝਲਕ ਲੈਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਯੋਜਿਤ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵੀ, ਜੋ

(1) 28 ਥੀ.ਆਰ. 1917

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1952 ਖੰਜਾਬ 242

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਲਾਹ 184

(4) .ਐਲ.ਆਰ. 13 ਲਾਹ, 276

ਸੁਰਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਆਯਾਸ - ਬਰਿਯਾਮ ਸਿੰਘ ਵਿਰਾਮਤ ਤੋਂ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਆਤੇ ਹੋਰ ਜਦੋਂ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਆਫ ਰਸਟਮਰੀ ਲਾਯਾ ਦੁਆ, ਜੇ. ਸੰਕਲਿਤ ਰੀਤਾ ਗਿਯਾ ਮੀ, ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਆਯਿਰਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ। ਐਰਵਾਇਰ ਰੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਥਰੋਰਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਾਇਕ ਫੈਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੇਧ ਤੋਂ ਸਥੱਸਟ ਹੈ।

ਭੈਣ ਦੇ ਆਥਣੇ ਭਰਾ ਦੀ ਗੈਰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਉਤਰਨ ਦੇ ਆਯਿਰਾਰ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਉਥਰੋਰਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰਚਨ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਰੋਲ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਯਾਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ:-

(1) ਮੁਨਸ਼ੀ ਦਾ ਰੇਸ।

2 ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰੇਸ (2)। ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਫੈਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਤਿੰਨ ਨਿਯਾਇਕ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਚਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯੰਜਾਬ ਚੀਫ ਰੋਰਟ ਦਾ ਫੈਮਲਾ ਆਤੇ ਦੂਜਾ ਲਾਹੌਰ ਗਾਈ ਰੋਰਟ ਦਾ ਫੈਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ। ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ (3), ਆਤੇ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਆਤੇ ਹੋਰ ਵਿ. ਬਾਬੂ (4)।

ਮੌਲੂ ਵਿ. ਸੁਰੀਮਤੀ ਇਸਰੋ, ਆਦਿ (5)। ਇਸ ਰੇਸ ਵਿੱਚ ਲੈਟਰਸ ਯੇਟੈਂਟ ਅਧੀਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਮਲੇ ਦੀ ਯੁਸਟੀ ਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਭੈਣ ਨੂੰ ਯੰਜਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਰੋਲਟਰਲ ਨਾਲੋਂ ਰਿਮੋਟਰ ਦੇ ਰੋਲੇਟਰਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਤਰਜੀਹੀ ਵਾਰਸ ਮੰਨਿਆ।

4 ਸੁਖਵੰਤ ਰੋਰ ਦਾ ਰੇਸ (6)। 'ਤੇ ਲਗਭਗ ਯੂਰੇ ਰਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1937 ਲਾਹ. 701

(2) 1947 ਯੀ.ਐਲ.ਆਰ. 366

(3) 28 ਯੀ.ਆਰ. 1904

(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1933 ਲਾਹ. 1005

(5) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1950 ਈ.ਆਰ. 289

(6) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 ਸਿਮਲਾ 242

ਮਾਧਾਰਨ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਖਰਾਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦਾ ਯਕਿੰਨ-ਸ਼ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਯੋਗ ਨਾਹਿਦਾ।

5. ਸਾਵਨ ਸਿੰਘ ਯਾਦਿ vs ਉਦੇ ਸਿੰਘ ਯਾਦਿ ਸਾਮਲ ਹਨ। (1)।

6. ਕਾਲੀ ਰਾਮ ਵੀ. ਬਿਸਨਾ (2)।

7. ਹਰਕੇਸ ਵੀ. ਸੁਰਜਨ ਯਾਦਿ। (3)।

8. ਹੰਸ ਰਾਜ ਵੀ. ਗੰਗਾ ਰਾਮ (4)। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੁਲਟ, ਜੇ., ਨੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਖੱਬੇ ਯੋਗ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

9 ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ. ਸ਼ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਯਾਦਿ (5)।

ਦੂਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੇਸ:-

1. Mst. ਭੋਲੀ ਦਾ ਕੇਸ (6)।

2. Mst. ਭਾਰੀ ਦਾ ਸਾਮਲਾ (7)।

3. Mst. ਫਾਤਿਮਾ ਬੀਬੀ ਦਾ ਕੇਸ (8)।

4. Mst. ਗੁਮੈਨੀ ਬੀਬੀ ਦਾ ਕੇਸ

5. Mst. ਰਬੀਜਾਨ ਦਾ ਕੇਸ (10)।

6. Mst. ਜੀਓ ਵੀ. ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ (11)।

7. ਸ਼ਰੀਮਤੀ ਬੂਈ ਵੀ. ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਯਾਦਿ ਸਾਮਲ ਮਨ। (12)।

ਯਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਕੇਸਾਂ ਯੋਗ ਯਾਦਿ ਕੇਸ ਯੋਗ ਵਿੱਚ

(1) 1951 ਯੀ.ਯੈਲ.ਯਾਦਿ. 328

(2) ਯਾਦਿ.ਯੈਮ.ਏ. 1949 ਦੇ 420

(3) ਯਾਦਿ.ਯੈਫ.ਏ. 1947 ਦਾ 207

(4) ਯਾਦਿ.ਯੈਮ.ਏ. 1945 ਦਾ 878

(5) 1947 ਯੀ.ਯੈਲ.ਯਾਦਿ. 609

(6) 35 ਯੀ.ਯਾਦਿ. 1909

(7) 20 ਯੀ.ਯਾਦਿ. 1919

(8) ਯਾਦਿ.ਯੈਲ.ਯਾਦਿ. 2 ਲਾਹ, 98

(9) ਯਾਦਿ.ਯੈਲ.ਯਾਦਿ. ਲਾਹ। 1

(10) ਯਾਦਿ.ਯੈਲ.ਯਾਦਿ. 15 ਲਾਹ. 791

(11) 1953 ਯੀ.ਯੈਲ.ਯਾਦਿ. 1

ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ 24 ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਰੀ ਚਾਰ ਰੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਆਰਾ, ਜੇ. ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰਿਵਾਜ-ਇ-ਆਮ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਫੈਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਭੈਣਾਂ ਖਿਲਾਫ ਰੇਸ:-

(1) ਕ੍ਰਿਥਾ ਦਾ ਰੇਸ (1), ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 'ਤੇ ਲਗਭਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(2) ਪੱਤਰ ਖੇਟੈਂਟ ਅਧੀਲ ਨੰ. 1948 ਦਾ 3, ਅਤੇ ਲੈਟਰਸ ਖੇਟੈਂਟ ਅਧੀਲ ਨੰ. 1949 ਦਾ 15, ਇੱਕ ਨਿਰਣੇ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕ੍ਰਿਥਾ ਦੇ ਰੇਸ (1) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਰੱਤੀ-ਗਨ ਦੇ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦਾ ਪੈਰਾ 24 ਹੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸੀ।

(3) ਸਾਵਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰੇਸ (2), ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਿਥਾ ਦੇ ਰੇਸ (1) 'ਤੇ ਵੀ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦਿਸ਼ਮਟੀਰੇਣ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਗੁਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣਦਾ ਵਿੱਚ ਰਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟੀਕ ਅਤੇ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਧੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਖੋਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਇਹ ਪਰਮਨਲ ਲਾਜ਼ 'ਤੇ ਵਾਧਮ ਆਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ, 1929 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭੈਣ ਛੇਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਖੰਜਾਬ ਮੁੱਖ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਰਾਮਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਵਾਧਮ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਵੇਖੋ) ਦਿਖਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸੋਹੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਇਨਾਇਤ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭਰਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਕੋਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (5),

(1) 1948 ਯੀ.ਐਲ.ਆਰ. 220

(2) 1953 ਯੀ.ਐਲ.ਆਰ. 328

(3) 110 ਯੀ.ਆਰ. 1906

(4) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 9 ਲਾਹ, 180

(5) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1944 ਲਾਹ. 422

ਰਬਿਦਤ ਵਿ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਵਾਲੀ ਆਤੇ ਹੋਰ (1), ਮੇਲੂ ਵਿ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਈਸਰੋ ਆਦਿ। (2), ਆਤੇ ਵਾਲੀ ਰਾਮ ਵੀ. ਬਿਸ਼ਨਾ ਆਦਿ। ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ (3), ਜੇ.ਐਲ. ਕਯੂਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ 8 ਦਸੰਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਆਤੇ ਹੋਰ ਵੀ.

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਸਿੱਟਾ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਹਨ: -

(1) ਰੈਟੀਗਨ ਦੇ ਡਾਇਜ਼ੈਸਟ ਦਾ ਘੋਰਾ 24 ਬਹੁਤ ਵਿਆਖਰ ਤੋਰ 'ਤੇ ਸਬਦੀ ਹੈ ਆਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮ ਆਤੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਤੋਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਵਿਰਸੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ;

(2) ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਵੀ ਕਿ ਇਹ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾਇਕ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਯੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਜੋ ਕਿ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਸੰਭਵ ਤੋਰ 'ਤੇ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਘੋਰਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ;

(3) ਕਮਟਮ ਆਮ ਤੋਰ 'ਤੇ ਜੱਦੀ ਧਾਰਨਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਆਤੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਹੀ ਆਤੇ ਖਾਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ qua ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਮੌਜੂਦ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਰੈਟੀਗਨ ਦੇ ਡਾਇਜ਼ੈਸਟ ਦੇ ਘੋਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਨਿਯਮ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗਾ;

(4) ਕਿ, ਜੇਕਰ ਅੰਬਾਲਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ, ਭੈਣ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਾਰਮ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਰਮ ਹੋਵੇਗੀ; ਕਮਟਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸੰਗਤੀਆਂ ਆਤੇ ਮਨਮਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਆਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਆਤੇ

(1) 1946 ਐ.ਐਲ.ਆਰ. 350 (F.B.)

(2) 1950 E.P. 289

(3) ਆਰ.ਐਮ.ਏ. 1949 ਦਾ 420

(5) ਇਹ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਰਿਵਾਜ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭੈਣ ਨੂੰ 6 ਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਦੇਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਦਦਾਰ ਮੰਨੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਉੱਥਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਖੀਲ ਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਟਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਭਰ ਵਿੱਚ.

ਫਾਲਸੇ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਆਖਰੀ ਖੁਰਸ਼ ਯਾਰਰ ਸਾਵਨ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਛੇਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਗੈਰ ਜੱਦੀ ਜਮੀਨ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੀ ਖਰੜ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਜਾਟ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਸ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਰਬੀਲੇ ਦੀ ਰੀਤ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਰਾਮਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕਮਟਮ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, (ਏ) ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਘੜਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਕਾਇਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਕੇ, (ਬੀ) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਰਿਵਾਜ ਬਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਰਬੀਲੇ ਦੀ ਰਾਏ ਦੁਆਰਾ -ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਵਿੱਚ ਤਾੜਿਆ ਹੋਇਆ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੋਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਏ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਹੈ, ਰਬੀਲੇ ਦੀ ਰਾਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਵਿੱਚ ਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਕਾਇਰ ਰਾਏ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਰਬਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਜਾਂ ਕਬਾਇਲੀ ਰਾਏ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮਟਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਜਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਫਲਸੇ ਜੇ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

ਸਬੰਧਤ ਰਬੀਲੇ ਦੀ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇੱਕ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿਦਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ (ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਡੀ. 1 ਤੋਂ ਡੀ. 8) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਲੋਟ-ਰੋਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਰਾਮਤ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਭੈਣਾਂ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਹਨ। ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੈਰ-ਪੁਰਸ਼ ਜਮੀਨ ਨਾਲ ਵਿਰਾਮਤ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਰਬਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੋਹਰ ਚੰਦ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਯੂਰਨ ਸਿੰਘ (1), ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਬਿਸਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ. ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ (2), ਪਰ ਇਹ ਯਾਦਗਾਰੀ ਯਾਰਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਬਿਸਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ. ਬਾਬੂ (3), ਅਤੇ ਉਸ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਪੜ ਤਹਿਮੀਲ ਦਾ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਦਰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਭਾਵ, ਪੰਜਵੇਂ ਦਰਜੇ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਮਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਛੋਟੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। , ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਿਸ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਅਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਯਾਰਰ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤ ਸਲੀਬਕਸ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਤੀਜੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਹਨਾਂ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ- "ਫਿਰ ਇਸ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਉਹ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਪਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੰਨਾ 9 ਤੋਂ ਪੰਨਾ 11 ਤੱਕ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ. ਸੁਰੀਮਤੀ ਨਿਹਾਲੀ) ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਗੈਰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਯਾਰਰ ਦੀ ਭਾਤ ਦੁਆਰਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਯਾਰਰ ਦੀ ਭੈਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(1) 1947 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 366

(2) 28 ਪੀ.ਆਰ. 1904

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1933 ਲਾਹ. 1005

ਸਰੀਮਤੀ ਸੁਖੀਤ ਦਾਤ ਰੂਪੜ ਦੇ ਜਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਸੀ। ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਖਰੋਰਣਾ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਯਾਦੇ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਯਾਦੇ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਯਾਦਗੀ ਖੁਰਮ ਯਾਰਰ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਰੀਤੀ ਗਈ ਰਸਟਮ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਮਾਂਦਰੂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਰੀਤੇ ਗਏ ਰੋਮ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਖਰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਯਾਦਗ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਯਾਦੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਰੋਮ, ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ, ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਵੀ. ਖੁਰਨ ਸਿੰਘ (1), ਇੱਥੇ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਰੋਮ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਦ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਭੈਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਰੀਤੇ ਗਏ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਯਾਦੇ ਛੇਵੇਂ ਦਰਜੇ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਯਾਦਗੀ ਖੁਰਮ ਯਾਰਰ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਦਈ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਛੇਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਸੰਖੱਤੀ।

ਯੰਜਾਬ ਰਸਟਮਰੀ ਲਾਯ ਦੇ ਯਾਦਗੇ ਡਾਇਜੈਸਟ ਦੇ ਯੋਗ 24 ਵਿੱਚ, ਰੈਟੀਗਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:-

"ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਯਾਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ."

ਖਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਿਹਤਰ ਗਏ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਯਾਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਨਿਯਮ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਯਾਧਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸ ਯੋਗ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰੋਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਯੋਗ ਵਿੱਚ ਛੇਵੀਂ ਡਿਗਰੀ ਸੰਖੱਤੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਰੋਮ. ਹਲਾਂਕਿ, ਉਸੇ ਰਿਤਾਬ ਦਾ ਯੋਗ 23(2), ਜੋ ਹੁਣ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਯਾਦਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਹੈ ਇੱਕ ਯਾਮ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: -

"ਖਰ ਉਸਦੇ ਖਿਤਾ ਦੀ ਯੋਗਦਾਇਕ ਰੀਤੀ ਜਾਣਿਦਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਯੀ ਨੂੰ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ."

(1) 1947 ਯੀ.ਯੈਲ.ਯਾਰ. 366

ਜੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਕਮਟਮਰੀ ਲਾਯ ਸ਼ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 47 ਦਾ ਜਵਾਬ ਯਹਿਲਾਂ ਰੇਨਮਿੰਗਟਨ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਵੁਹਾਈਟਹੈਡ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਭੈਣ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਯੀ ਜਾਂ ਯੀ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਦੀ ਗੈਰਗਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ। ਕਿ ਜੰਬਾਲਾ ਦਾ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਜਾਂ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਹੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਰਿਵਾਜ-ਇ-ਮ ਵਾਂਗ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੱਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਯਹ

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਯਹਿਲੂ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਜੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਰਿਵਾਜ-ਇ-ਆਮ ਜਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਮਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਯੀ ਜਾਂ ਯੀ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਦੀ ਗੈਰਗਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਆਖਰੀ ਖੁਰਮ ਯਾਰਰ ਦੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜ਼ੈਮਟ ਆਫ ਕਮਟਮਰੀ ਲਾਯ ਦੇ ਧੈਰਾ 23(2) ਵਿੱਚ ਆਮ ਗੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਕਥਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਨਿਯਮ ਇਸ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਖੁਰਮ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਕੇਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭੈਣ ਆਖਣੀ ਯੀ ਜਾਂ ਯੀ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਖੁਰਮ ਯਾਰਰ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਰਸ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਬਕਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸਾਮਲ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਯਹਿਲਾਂ ਗੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਜੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਗੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਰਾਮਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ 'ਤੇ ਜਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਯੀ ਜਾਂ ਯੀ ਦੇ ਖੁੱਤਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਭੈਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਮਟਮਰੀ ਲਾਯ ਦੇ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜ਼ੈਮਟ ਦੇ ਧੈਰਾ 23(2) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਖੁਰਮ ਜ਼ਮੀਨ ਯੀ ਨੂੰ ਰੋਲਲੇਟਲਜ਼ ਲਈ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਵਜੋਂ ਭੈਣਾਂ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗੈਰ-ਜੱਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਿਰਤਰ ਸਾਵਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਦਰਜੇ ਦੇ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਗਾਏ ਜੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਰਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਲ ਹੀ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਰਾਮਤ ਹੈ, ਖਰ ਖੇਰੇ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ ਕੁਝ ਖੁਸ਼ਕਦਮ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਖੇਰੇ ਲਈ ਸਥੱਲਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਰਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਚਾਲਬਾਜ਼ ਖਰੀਦ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਰਹਿ ਕੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਮੋਢਿਆ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੇ ਕਮਟਮ ਨੂੰ ਮੋਢਣ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੁਝਾਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਖੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਵਾਜ਼ਬ ਯਾਰਨਾ ਜਾਂ ਯਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਕ ਉਧਰਧੰਧ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵੀ ਖਰਬਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਹ ਕੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੀ ਖਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਧਾਨਕੀ ਮਮੋਂ ਸਿਰ ਆਖਣੇ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਣ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਖਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮਟਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਮੋਢ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਯਾਰਨਾ ਜਾਂ ਯਾਰਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਖਰ ਉਹਨਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਅਮਲ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਮਟਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ- ਅਜਿਹੇ ਖਰਬੰਧ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਜਾਂ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਕਿ ਕਮਟਮਰੀ ਲਾਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਮਟਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ, ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਮਟਮ ਨੂੰ ਮੋਢਣ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੂਹਾਂ ਲਈ ਰਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਢ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਇੱਕ ਜੱਜ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੰਮ ਆਖਣੇ ਆਖ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਖੁਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਖਰਹੋਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਖੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਜੱਜ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਉਧਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੀ ਅਧੀਲ ਧੰਜਾਬ ਮੀਰੀਜ਼ ਬਰਿਆਮ ਅਤੇ ਸਿੱਧ ਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮਟਮ ਨੂੰ ਮੋਢਿਆ ਜਾਂ ਮੋਢਿਆ ਹੈ

ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਰਾਮਯਾਬ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਮੁਰੱਦਮੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰੀਮਤੀ ਸੁੱਖੀ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਕੇ ਬਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਘਰਟੀਆਂ ਆਏ-ਆਏ ਖਰਚੇ ਆਖ ਮਹਿਣ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।

ਬੀ. ਆਰ. ਟੀ.

ਡਿਮਰਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਰੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਖਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਮੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਖੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਖਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜ਼ਹਿ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ